

กฎกระทรวง

ศักยภาพทางเทคนิคของผู้ขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี

พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๘ (๘) และมาตรา ๒๙ (๑) (ข) แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันตได้ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสีที่ออกตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง

ข้อ ๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตทำเครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการที่มีโครงสร้างมั่นคงแข็งแรงสามารถรับน้ำหนักของเครื่องกำเนิดรังสีและส่วนประกอบทั้งหมดได้ และมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ผนังห้องทุกด้านรวมพื้นและเพดานต้องสามารถป้องกันระดับรังสีให้มีความปลอดภัยทางรังสีและสามารถรองรับเครื่องกำเนิดรังสีและส่วนประกอบทั้งหมด ประตูของห้องที่มีการติดตั้งเครื่องกำเนิดรังสีต้องมีความมั่นคงแข็งแรง สามารถเปิดปิดได้ทั้งจากด้านในและด้านนอกห้อง และมีระบบหยุดการทำงานของเครื่องกำเนิดรังสีโดยอัตโนมัติหรือป้องกันการดำเนินงานเมื่อประตูของห้องปิดไม่สนิท

(๒) บริเวณปฏิบัติงานทางรังสีต้องมีปริมาณรังสีไม่เกิน ๔๐๐ ไมโครซีเวิร์ตต่อสัปดาห์ และบริเวณที่มีผลกระทบต่อประชาชนทั่วไปต้องมีปริมาณรังสีไม่เกิน ๒๐ ไมโครซีเวิร์ตต่อสัปดาห์

ข้อ ๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตทำเครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้ประโยชน์ นอกเหนือจากการแพทย์หรือการศึกษาวิจัย ต้องมีสถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและปลอดภัย และต้องไม่อยู่ในบริเวณภายในระยะห้าร้อยเมตรจากเขตพระราชฐาน โดยวัดจากผนังสถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการกับเขตพระราชฐาน

กรณีสถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการตั้งอยู่ใกล้เขตบ้านจัดสรรหรือที่ดินจัดสรร เพื่อการพักอาศัย ตึกแถวหรือบ้านแถวเพื่อการพักอาศัยหรืออาคารชุดพักอาศัย ศูนย์การค้า โรงเรียน หรือสถานศึกษา วัดหรือศาสนสถาน สถานพยาบาล โบราณสถาน สถานที่ทำการงานของหน่วยงานของรัฐ หรือเขตอนุรักษ์และเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแสดงให้เห็นได้ว่ามีมาตรการด้านความปลอดภัยทางรังสีตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยความปลอดภัยทางรังสีที่ออกตามมาตรา ๘ (๑๘) และมาตรา ๙๑

ข้อ ๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตทำเครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ ต้องจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ที่เหมาะสมกับชนิดของรังสีที่เกิดขึ้นจากการใช้งานเครื่องกำเนิดรังสี ดังต่อไปนี้

- (๑) เครื่องเฝ้าระวังปริมาณรังสีในพื้นที่หรือเครื่องสำรวจรังสี
- (๒) อุปกรณ์วัดปริมาณรังสีประจำตัวบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานทางรังสี
- (๓) สัญลักษณ์ทางรังสีพร้อมข้อความเตือนภัยที่เหมาะสมแสดงให้เห็นได้ชัดเจน
- (๔) ไฟหรือสัญญาณเสียงแสดงสถานะการใช้งานรังสีที่ชัดเจน
- (๕) อุปกรณ์ตรวจสอบคุณภาพรังสี เฉพาะกรณีการทำเครื่องกำเนิดรังสีในทางการแพทย์

ข้อ ๕ ผู้ขอรับใบอนุญาตทำเครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๒ ต้องจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ที่เหมาะสมกับชนิดของรังสีที่เกิดขึ้นจากการใช้งานเครื่องกำเนิดรังสี ดังต่อไปนี้

- (๑) เครื่องสำรวจรังสี
- (๒) อุปกรณ์วัดปริมาณรังสีประจำตัวบุคคลสำหรับผู้ปฏิบัติงานทางรังสี
- (๓) สัญลักษณ์ทางรังสีพร้อมข้อความเตือนภัยที่เหมาะสมแสดงให้เห็นได้ชัดเจน
- (๔) ไฟหรือสัญญาณเสียงแสดงสถานะการใช้งานรังสีที่ชัดเจน

ข้อ ๖ ผู้ขอรับใบอนุญาตทำเครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ ต้องจัดให้มีแผนป้องกันอันตรายจากรังสีที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานตามที่เลขาธิการประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหัวข้อ ดังต่อไปนี้

(๑) แผนผังสายการบังคับบัญชาด้านความปลอดภัยทางรังสีที่ระบุบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องและหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน

(๒) การจัดแบ่งพื้นที่ในการปฏิบัติงานและมีมาตรการควบคุมการเข้าออกพื้นที่อย่างชัดเจน

(๓) มาตรการด้านความปลอดภัยทางรังสี รวมทั้งระเบียบและขั้นตอนวิธีปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทางรังสีได้รับรังสีน้อยที่สุด

(๔) แผนการตรวจวัดทางรังสีในบริเวณปฏิบัติงานทางรังสีและบริเวณพื้นที่สาธารณะ โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการที่แน่นอน

(๕) แผนปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานทั้งภาวะปกติและภาวะไม่ปกติ และรายงานการเกิดภาวะผิดปกติและเหตุฉุกเฉินทางรังสี

(๖) บัญชีทะเบียนเครื่องกำเนิดรังสีและระยะเวลาการตรวจสอบบัญชีที่แน่นอน

(๗) แผนการสอบเทียบเครื่องมือตรวจวัดรังสีและระบุช่วงเวลาในการดำเนินการที่แน่นอน

(๘) แผนหรือวิธีบริหารจัดการเมื่อเลิกทำหรือเลิกครอบครองเครื่องกำเนิดรังสีที่ขอรับใบอนุญาต และวิธีการจัดการกากกัมมันตรังสี

ข้อ ๗ ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ เพื่อตนเอง ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการที่มีโครงสร้างมั่นคงแข็งแรงสามารถรับน้ำหนักของเครื่องกำเนิดรังสีและส่วนประกอบทั้งหมดได้ โดยให้นำความในข้อ ๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่เป็นกรณีมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้ประโยชน์นอกเหนือจากการแพทย์หรือการศึกษาวิจัย ผู้ขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องมีสถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและปลอดภัย โดยให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๘ ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ เพื่อตนเอง ต้องจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ที่เหมาะสมกับชนิดของรังสีที่เกิดขึ้นจากการใช้งานเครื่องกำเนิดรังสี

ให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามข้อนี้ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๒ เพื่อตนเอง ต้องจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ที่เหมาะสมกับชนิดของรังสีที่เกิดขึ้นจากการใช้งานเครื่องกำเนิดรังสี

ให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามข้อนี้ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐ ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๒ เพื่อตนเอง ที่ใช้เครื่องกำเนิดรังสีในทางการแพทย์ ต้องจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้อันจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายจากรังสี ตามลักษณะการใช้งาน ดังต่อไปนี้

(๑) เสื้อตะกั่ว (lead apron)

(๒) ฉากกำบังรังสี (protective partition)

(๓) แผ่นยางผสมตะกั่วสำหรับป้องกันต่อมไทรอยด์ (thyroid shield)

ข้อ ๑๑ ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีเพื่อตนเอง ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีในระดับและประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีระดับสูง ประเภทเครื่องกำเนิดรังสี หรือประเภทวัสดุกัมมันตรังสีและเครื่องกำเนิดรังสี ในกรณีการขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ เว้นแต่เป็นเครื่องกำเนิดรังสีสำหรับงานรักษาความมั่นคงปลอดภัย ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีในระดับกลาง เป็นอย่างน้อย ประเภทเครื่องกำเนิดรังสี หรือประเภทวัสดุกัมมันตรังสีและเครื่องกำเนิดรังสี

(๒) เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีระดับกลาง เป็นอย่างน้อย ประเภทเครื่องกำเนิดรังสีหรือประเภทวัสดุกัมมันตรังสีและเครื่องกำเนิดรังสี ในกรณีการขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๒

ข้อ ๑๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ เพื่อตนเอง ต้องจัดให้มีแผนป้องกันอันตรายจากรังสีที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงาน และจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการตรวจสอบคุณภาพและการบำรุงรักษาเครื่องกำเนิดรังสีทุกหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต รวมถึงขั้นตอนการตรวจสอบบุคคลสุดท้ายที่อยู่ในห้อง (last person out) ด้วย

ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๒ เพื่อตนเอง ต้องจัดให้มีแผนป้องกันอันตรายจากรังสีที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงาน และจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการตรวจสอบคุณภาพและการบำรุงรักษาเครื่องกำเนิดรังสีทุกสองปีนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตด้วย

ให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการตามข้อนี้ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ เพื่อจำหน่าย ต้องจัดให้มี

(๑) สถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการที่มีโครงสร้างมั่นคงแข็งแรงสามารถรับน้ำหนักของเครื่องกำเนิดรังสีและส่วนประกอบทั้งหมดได้

(๒) สัญลัษณ์ทางรังสี พร้อมข้อความเตือนภัยที่เหมาะสมแสดงให้เห็นได้ชัดเจน

(๓) เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสีระดับต้น เป็นอย่างน้อย ประเภทเครื่องกำเนิดรังสีหรือประเภทวัสดุกัมมันตรังสีและเครื่องกำเนิดรังสี

(๔) แผนป้องกันอันตรายจากรังสีที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงาน โดยให้นำความในข้อ ๖

(๒) (๖) และ (๘) มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ผู้ขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งที่มีการสาธิตหรือทดสอบการทำงานของเครื่องกำเนิดรังสี ต้องมีศักยภาพทางเทคนิคเหมือนกับผู้ขอรับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสีเพื่อตนเอง โดยให้นำความในข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกเครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ ต้องจัดให้มีสถานที่จัดเก็บหรือสถานที่ประกอบกิจการที่มีโครงสร้างมั่นคงแข็งแรงสามารถรับน้ำหนักของเครื่องกำเนิดรังสีและส่วนประกอบทั้งหมดได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

เอนก เหล่าธรรมทัศน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๘ (๘) และมาตรา ๒๙ (๑) (ข) แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดศักยภาพทางเทคนิคของผู้ขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี เพื่อให้ผู้ขอรับใบอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสีมีศักยภาพทางเทคนิคเพียงพอในการดูแลความปลอดภัยของเครื่องกำเนิดรังสีที่ขออนุญาต จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้